

eo proelio cæsi sunt, ex Venetis plures, nam cum prædæ, ac captivis operam darent, solum illi Venetorum sanguinem stiebant; Annibalis in ea Valle Commissarius captus est, machinæ diruæ, & ænea tormenta à peditibus Scipionis, & Furonio duce, sublata sunt.

Dum hæc fiunt, alter ex duobus Legatis à Serenissimo Principe, & Senatu amplissimo revocatur. Quam quidem ob rem fortè contingit, integerrimum virum Paschalem Maripetrum à Scipione discedere, ac Lignanum proficisci, ut Oppidi illius viros, & omnem ejus regionis populum ad servandam in Dominium Venetorum fidem cohortaretur; utque rebus, quibus opus esset, & Oppidanis, & stipendiariis, quos illuc demiserat, Scipio provideret. Girardus Dandulo Vir Patriciæ familiæ, & maxima in Senatu auctoritate in comitiis Legatus in exercitu Imperatoris designatus est.

Annibal apud Marcariam cum Diva Blanca uxore ejus modestissima, forma pulcherrima, & ætate florentissima, ocio indulget. Quem mille hinc, atque hinc militum duces cum Principe Mantuano glomerantur; summa tamen cum hominum admiratione, quam tantam aëris ferentatem, quantam nemo unquam his temporibus viderit, & faventes Deos tam negligenter contemnat; sed verbum illud perverutum per ora omnium decurrebat: *certe aliquid monstri alit*. Alii enim Asulæ castrametatum arbitrabantur, alii Lignago, alii Veronenſibus parare insidias, & retia tendere. Tamen exitus rerum curas ejus, & cogitationes demonstrabit. Sed ipse post dies Natalitios omnibus populis adversis ruinam minabatur.

At Scipio nunc Triremem ascendens, nunc Mioparonem, omnes aditus, omnesque montium, & ripæ Benaci secessus quotidie diligenter scrutabatur, ut, cum occaso exigeret, parva manu cum hoste decertaret. Nam si Senatus tecum, Serenissime Princeps, exercitum ejus militibus (ita ut poterat) auxisset, profectò Scipionem semper Annibali infestum, semperque superiorem dicere non dubitarem. Rectè quidem per Jovem Lapideum dare jusjurandum audeo, ab initio belli hujus in omni pugna vidisse Scipionem animo præstantissimo, atque hostibus nunquam inferiorem, qui nunc plus etiam, quàm satis est, cum honore ejus, & gloria innititur Imperium Venetorum pro virili conservare, quoad exercitus providentiâ vestrâ pares fiant; quod brevî futurum speramus, ut regredi, quàm progredi hostis modò potentissimus festinet. Id, Serenissime Princeps, Senatum scire tecum facere dubitat nemo, quandoquidem bello, & diuturno quidem

A attriti sitis. At posse, omnium sententiâ aper-
tissimum est, cum duodecim centena aureorum
millia annuo reddito, ex Regnis vestris collige-
re fateantur; velle autem debetis, ne Reipu-
blicæ imperium corruat, & ipsam rem simul
& consilium cum auctoritate amisisse videatur.
Quas ob res, ut aliquando Commentariis hu-
jus anni finem faciamus, utque pro Scipione
loquar (ita ut debeo) Serenitatem tuam cum
Senatu sapientissimo, Illustrissime Princeps,
obtestor, & oro, ut Imperio vestro rectius
consultatis, vobis metipsis fidei, nervos vestros
intendite, Annibalem sagacissimum esse Impe-
ratorem vobis persuadete, potentiam vestram
quammaximam esse, & regnorum vestrorum
B egressus, aditus, & locorum opportunitates
intelligere, magnam illi à subditis, & amicis
vestris fidem in re militari, & auctoritatem
præstari. Quibus rebus (ut licenter loquar)
pecuniis, & castrorum supplementis nequa-
quam parcendum, sapientum omnium est judi-
cium: Augendum Scipionis Exercitum, qui
cum sit ad hoc usque tempus animi excellentiâ
præstantior, solus tamen certat Annibali au-
ctoritate, & diligentia. Annibalis statum non
ignorat, & à Mediolanensibus tam in bello,
quàm in pace colitur, & observatur. Huic igitur
soli fidei, huic imperium vestrum soli com-
mittite, hunc Imperatorem cum Exercitu po-
tentissimo (ita ut soliti estis) in electione com-
C mitiorum confirmate. Cui fato de Annibale
victoria reservata est, cum præsertim, est
bellorum, quæ Veneti gessere, initia esse so-
leant aliquantisper adversa; exitus tamen in
omni Venetorum bello esse solet cum Imperii
vestri amplificatione jucundissimus.

Hæc habui, quæ de gestis Scipionis Picinini inclyti Exercitus vestri Imperatoris tuo nomine, Serenissime Princeps, secundo anno perscriberem. Quæ utinam tuâ, & amplissimi Senatus auctoritate probarentur, propterea quod ea, quæ à tam excellentis animi, tantæque auctoritatis Imperatore fiant, quæque in Exercitu, & cujusvis ordinis Duce, aut milite gerentur, bonis avibus, & felici omine in aliis Commentariis posthac laudentius scriberentur. Illud mihi jam satis superque videtur, quod meum erga Serenitatem tuam debitum absolverim, quodque fidem meam, & observantiam in Amplissimum Senatum ostenderit, & cum summo laborum, ac periculorum discrimine, & mortis interdum periculo ingenii parvitatem, ut monumentis literarum mearum Venetorum gesta in Mediolanensium Ducem sub Scipione Picinino Imperatore relegantur, memoriâ hominum sempiternâ.

Commentariorum Secundi anni de gestis Scipionis Picinini Exercitus Venetorum Imperatoris in Annibalem Sforciam Mediolanensium Ducem, ad Serenissimum Principem Franciscum Foscari Venetorum Ducem per Clarissimum Historicum, & Poëtam laureatum Porcellium Neapolitanum Liber ultimus explicit.